

Godišnja konferencija Obzor Europa
Predstavljanje poziva za 2025.
Širenje sudjelovanja i jačanje Europskog istraživačkog prostora

Početak u 14:35 sati.

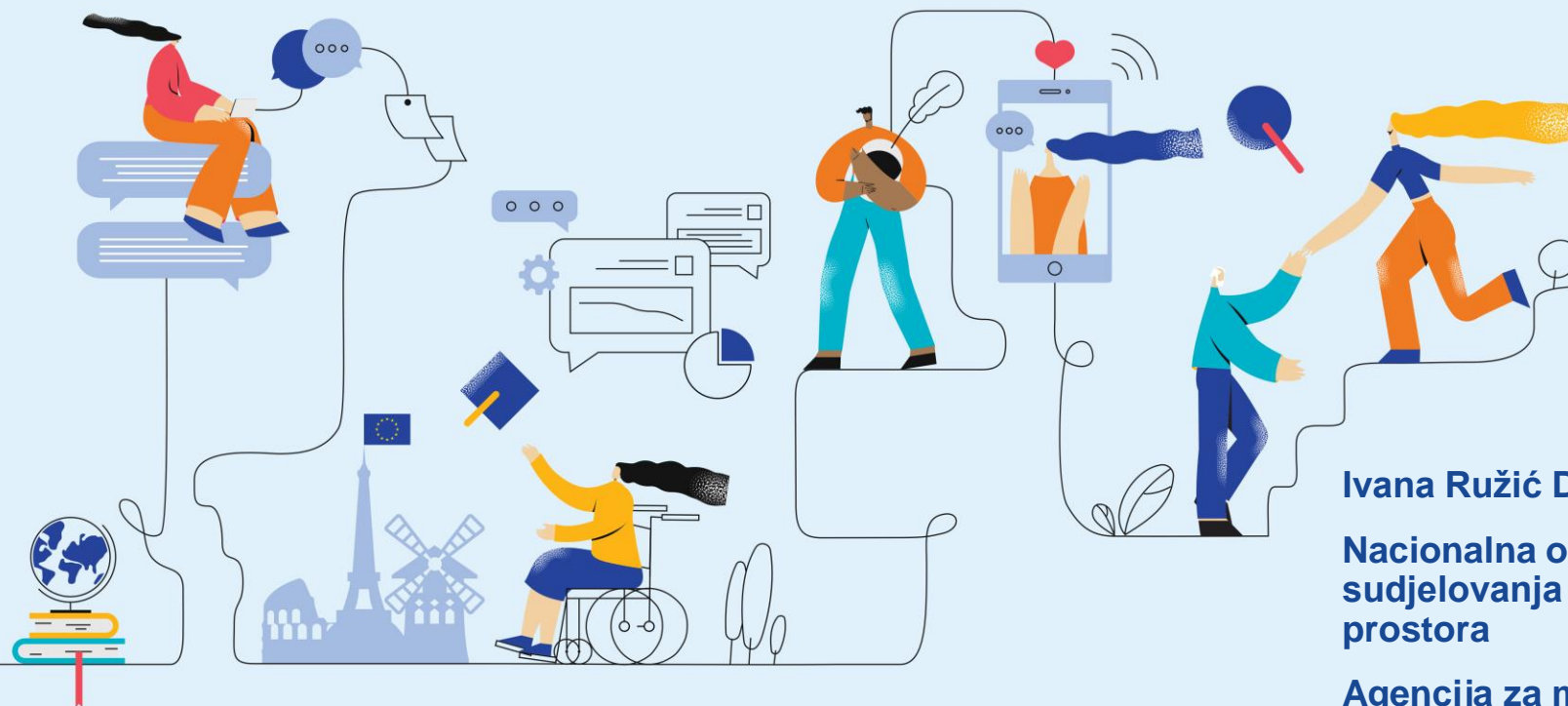

OBZOR EUROPA

**OKVIRNI PROGRAM EU-A
ZA ISTRAŽIVANJE I INOVACIJE
2021.-2027.**

Širenje sudjelovanja i jačanje Europskog istraživačkog prostora (WIDERA)

Ivana Ružić Divjak

**Nacionalna osoba za kontakt za Širenje
sudjelovanja i jačanje Europskog istraživačkog
prostora**

Agencija za mobilnost i programe EU

Sadržaj prezentacije:

- **Uvod u radni program WIDERA 2025.**
- **Predstavljanje natječaja iz komponente Širenje sudjelovanja i izvrsnosti**
- **Predstavljanje natječaja iz komponente Reforma i jačanje europskog sustava istraživanja i inovacija**
- **Mogućnosti za hrvatske prijavitelje**

WIDERA područje u Obzoru Europa

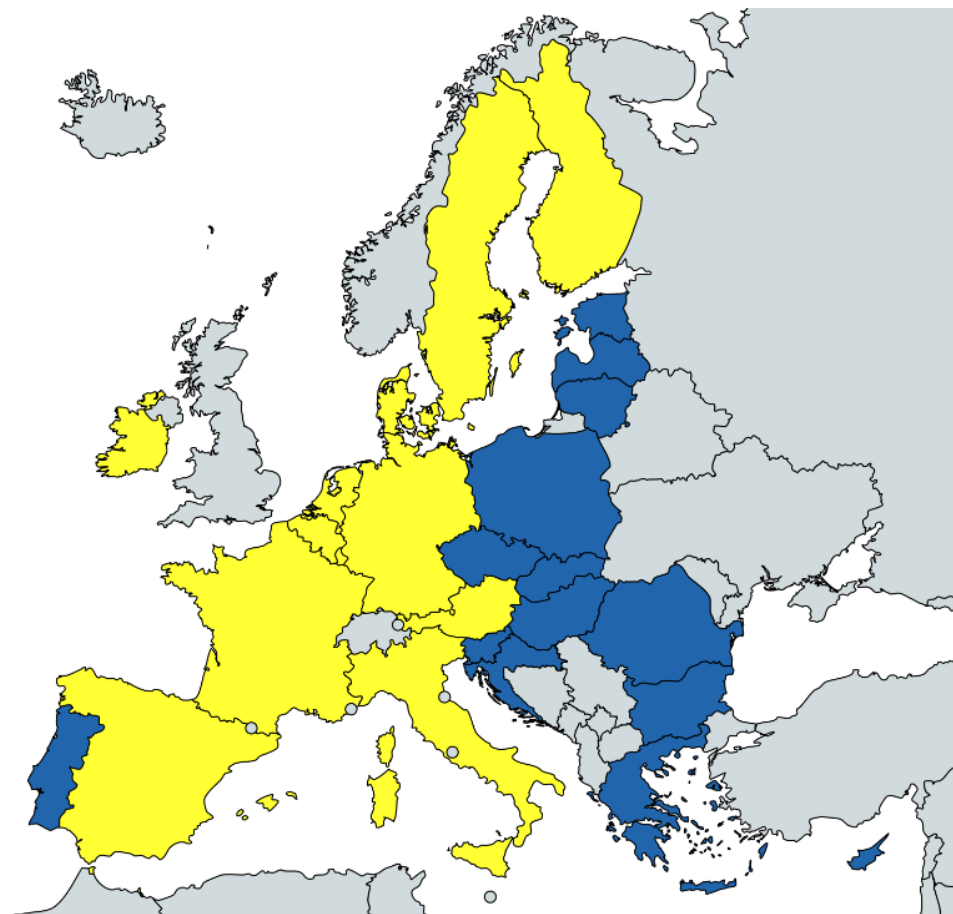
* Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT) nije dio posebnog programa

** Nuklearne aktivnosti JRC-a

Širenje sudjelovanja i izvrsnosti

- ❑ Postoje znatne razlike između država članica EU-a kad je riječ o uspješnosti u području istraživanja i inovacija, što se odražava i na sudjelovanje u okvirnim programima koji se temelje na izvrsnosti
- ❑ Slabo sudjelovanje dodatno otežava napredak zemalja s manje razvijenim istraživačkim sustavima
- ❑ Kako bi se to promijenilo, u programu Obzor 2020. uvedene su „mjere širenja“ s 935 milijuna eura za jačanje kapaciteta institucija u tim državama
- ❑ U programu Obzor Europa te su mjere dodatno pojačane s proračunom od 2,95 milijardi eura.

Širenje sudjelovanja i izvrsnosti

Koordinatori u ovome dijelu programa Obzora Europa: samo *widening* zemlje!

Zemlje širenja (*widening*) (15): Bugarska, **Hrvatska**, Cipar, Češka, Estonija, Grčka, Mađarska, Latvija, Litva, Malta, Poljska, Portugal (uključujući Azore i Madeiru), Rumunjska, Slovačka i Slovenija

Pridružene zemlje (*associated countries*): Albanija, Armenija, Bosna i Hercegovina, Farsko otočje, Sjeverna Makedonija, Gruzija, Kosovo, Moldavija, Crna Gora, Srbija, Island, Tunis, Turska, Ukrajina. *Maroko

Najudaljenije regije: Gvadalupa, Francuska Gvajana, Réunion, Martinik, Mayotte, Sv. Martin (Francuska) i Kanarsko otočje (Španjolska).

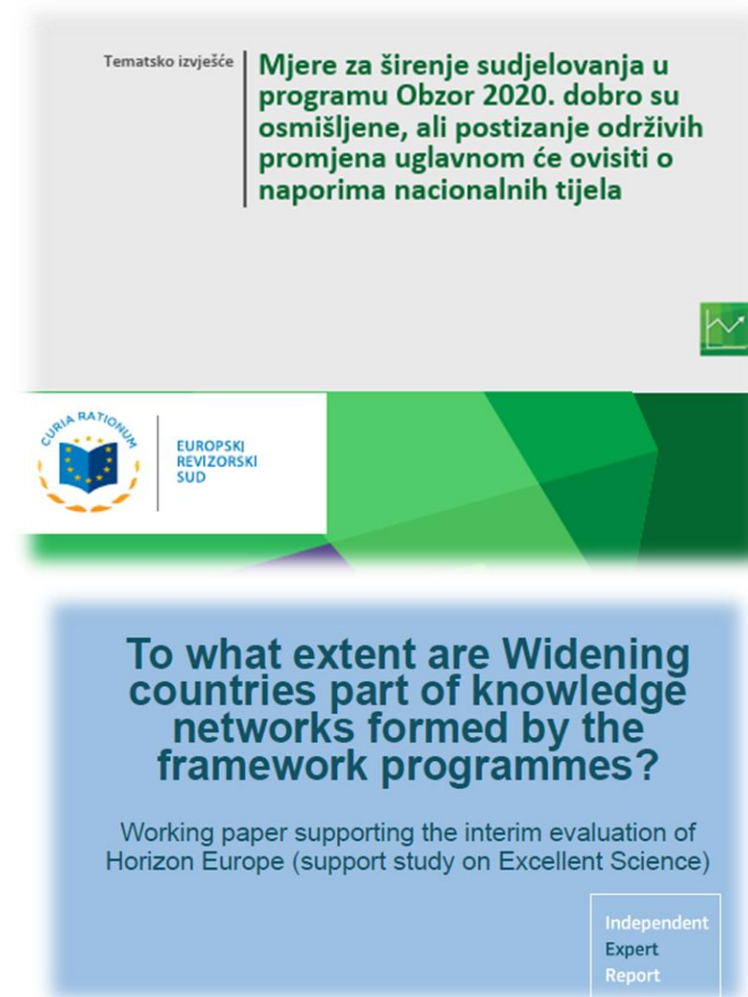
Rezultati *widening* mjera?

Europski revizorski sud (2022.):

- *widening* mjere bile su dobro osmišljene za rješavanje slabijeg sudjelovanja određenih zemalja u okvirnim programima, no za trajne su promjene ključni nacionalni naponi.

To what extent are widening countries part of knowledge networks formed by the framework programmes? (2025.):

- analiza istražuje integraciju i ulogu *widening* zemalja unutar suradničkih mreža uspostavljenih u okvirnim programima kao što su FP7, Obzor 2020. i rane faze Obzora Europa
- *widening* zemlje i dalje imaju poteškoća u uključivanju u istraživačke mreže kojima dominiraju veće EU članice
- ipak, vidljiv je postupan napredak zahvaljujući politikama EU-a, s rastućim udjelom suradnji i „nijansiranom evolucijom” prema većem uključivanju *widening* zemalja.

Politike EU u pozadini WIDERA radnog programa 2025.

- ☐ New ERA for Research and Innovation (2020)
- ☐ Pact for Research and Innovation in Europe (2021)
- ☐ New European Innovation Agenda (2022)
- ☐ European Strategy for Universities (2022)
- ☐ Implementation of the ERA (2024)
- ☐ Competitiveness Compass (2025)
- ☐ ERA Policy Agenda 2022 – 2024
- ☐ Horizon Europe strategic plan 2025 – 2027

Dvije komponente WIDERA radnog programa 2025.:

ŠIRENJE
SUDJELOVANJA
I IZVRSNOSTI

- **Cilj: smanjiti jaz u istraživačkoj i inovacijskoj (R&I) izvrsnosti između država članica EU**

DESTINACIJA:

**POBOLJŠAN
PRISTUP
IZVRSNOSTI**

REFORMA I
JAČANJE
SUSTAVA ZA
ISTRAŽIVANJE I
INOVACIJE

- **Cilj: ojačati Europski istraživački prostor (ERA) kroz reforme i politike koje utječu na sve članice, ne samo *widening* zemlje (uključuje otvorenu znanost, visoko obrazovanje i istraživače, građansku znanost, znanstveno obrazovanje, rodnu ravnopravnost i etiku).**

DESTINACIJA:

**REFORMA I
JAČANJE
ISTRAŽIVAČKOG
I INOVACIJSKOG
SUSTAVA EU**

Ključni ciljevi dijela radnog programa Širenje izvrsnosti i sudjelovanja:

Potaknuti reforme i transformaciju istraživačko-inovacijskih sustava u zemljama širenja, u skladu s načelima Europskog istraživačkog prostora (EIP).

Potaknuti nacionalna ulaganja u istraživačke i inovacijske kapacitete u zemljama širenja.

Unaprijediti izvrsnost R&I dionika u zemljama širenja kroz partnerstva s vrhunskim europskim i međunarodnim institucijama.

Povećati broj i uspješnost prijave dionika iz zemalja širenja u projektima II. i III. stupa programa Obzor Europa.

Poticati razvoj novih i jačanje postojećih inovacijskih ekosustava kroz suradnju akademske zajednice i poduzeća u zemljama širenja.

Potaknuti cirkulaciju i privlačenje istraživača u zemlje širenja kroz međusektorsku mobilnost.

Širenje izvrsnosti i sudjelovanja

Teme poziva u načelu su *bottom-up*, ali prijavitelje se potiče da uzmu u obzir ključne aspekte [Političkih smjernica za sljedeću Europsku komisiju \(2024. – 2029.\)](#), kao što su Plan za čistu industriju, Energetska unija, difuzija digitalne tehnologije, umjetna inteligencija, nadolazeća europska strategija za znanost o životu, Unija vještina i/ili start-up poduzeća.

Destinacija: Poboljšan pristup izvrsnosti

Destinacija doprinosi **poboljšanom pristupu izvrsnosti** jačanjem istraživačkih i inovacijskih kapaciteta u *widening* zemljama kroz komplementarne mjere, reforme i ulaganja na nacionalnoj i regionalnoj razini. Cilj je potaknuti njihov razvoj prema **konkurentskoj prednosti** te integraciji u **paneuropski inovacijski ekosustav**.

Očekivani učinak:

1. Jačanje znanstvenih i inovacijskih kapaciteta za sve sudionike u sustavu istraživanja i inovacija u *widening* zemljama
2. Mobilizacija nacionalnih i EU ulaganja
3. Veći uspjeh u programu Obzor Europa
4. Povećana izvrsnost istraživanja u sektoru visokog obrazovanja u *widening* zemljama
5. Uključiviji konzorciji u okviru II. stupa i *EIC pathfindera* programa Obzor Europa
6. Bolje poslovne prilike za mala i srednja poduzeća i novoosnovana poduzeća iz *widening* zemalja u području *deep tech*
7. Učinkovitiji i povezaniji inovacijski ekosustavi u EU
8. Veća uključenost regionalnih aktera u proces istraživanja i inovacija
9. Jača međunarodna vidljivost
10. Unaprjeđenje inovacijske kulture i prilika za MSP-ove i *start-upove* u *widening* zemljama.

Destinacija: Poboljšán pristup izvrsnosti

NATJEČAJ	OČEKIVANI UČINAK
<u>European Excellence Initiative (EEI)</u>	Unaprjeđenje znanstvene izvrsnosti i stvaranje društvene i gospodarske vrijednosti kroz jaču, uključiviju i prostorno rašireniju suradnju u savezima institucija visokog obrazovanja.
EIC pre-accelerator – Widening	Jačanje inovacijskog kapaciteta <i>deep tech</i> startupova u <i>widening</i> zemljama povećanjem spremnosti za privlačenje ulaganja, posebno iz EIC Acceleratora ili drugih izvora.
<u>Hop-on Facility</u>	Povećanje izvrsnosti i vidljivosti istraživačko-inovacijskih sustava u <i>widening</i> zemljama uključivanjem <i>widening</i> partnera u postojeće RIA projekte 2. stupa Obzora Europa i EIC Pathfinderera.
Support for R&I policy making in the EU enlargement countries	Podrška nacionalnim i regionalnim istraživačko-inovacijskim i obrazovnim inicijativama u tzv. <i>enlargement</i> zemljama (Albanija, BiH, i dr).
<u>Implementing co-funded action plans for connected regional innovation valleys in widening countries</u>	Razvoj povezanih regionalnih inovacijskih dolina diljem EU, s naglaskom na regije u <i>widening</i> zemljama.

European Excellence Initiative

EU ima dobar, ali neravnomjeran sveučilišni sustav, s ograničenom prisutnošću među vodećim svjetskim istraživačkim institucijama. Ova mjera dodatno doprinosi provedbi [Europske strategije za osnaživanje visokih učilišta za budućnost Europe](#) (od 5. travnja 2022.) i [ERA policy agenda 2022 –2024](#) – konkretno *ERA aktivnosti 13*, koja ima za cilj osnažiti visoka učilišta da se razvijaju u skladu s Europskim istraživačkim prostorom (ERA), u sinergiji s Europskim obrazovnim prostorom.

OČEKIVANI UČINAK: povećana znanstvena izvrsnost, konkurentnost i vidljivost europskih sveučilišta te unaprjeđenje istraživačkih karijera kroz pravednu mobilnost, otvorenu znanost i suvremeno vrednovanje, s posebnim fokusom na *widening* zemlje.

OČEKIVANI ISHODI:

- modernizacija visokih učilišta u području istraživanja i inovacija
- ugrađena kultura izvrsnosti u znanosti i valorizaciji znanja u visokim učilištima
- ubrzane institucionalne reforme i ojačani R&I kapaciteti koje vode boljim istraživačkim karijerama
- ojačane digitalne vještine i kapaciteti, uključujući umjetnu inteligenciju
- povećana globalna konkurentnost i kritična masa istraživanja
- doprinos provedbi [ERA Agende 2022. – 2024.](#) u visokom obrazovanju, posebno u aktivnosti 13.

Rok: 20.11.2025

Tip aktivnosti: CSA

Budžet: 80 mil €

Očekivana kontribucija po projektu: 2 – 5 mil €

Broj financiranih projekata: 27

European Excellence Initiative

CILJANE SKUPINE:

- akademska i istraživačka zajednica
- savezi europskih sveučilišta odabrani u okviru programa Erasmus + i/ili bilo koja druga mreža ili savez institucija visokog obrazovanja
- gospodarski i industrijski partneri.

UVJETI:

- koordinator iz *widening* zemlje, najmanje 3 neovisna pravna subjekta iz 3 različite države članice ili pridruženih zemalja
- **težište projekta mora biti u *widening* zemljama.** Prijavitelji to moraju jasno pokazati i konceptualno i kroz raspodjelu budžeta: **najmanje 51% sredstava mora ići partnerima iz *widening* zemalja.** Cilj je potaknuti uključivost i suradnju u području istraživanja i inovacija, osobito kroz povezivanje s industrijom i regionalnim inovacijskim ekosustavima.
- **poziv je otvoren za saveze visokih učilišta,** uključujući – ali ne ograničeno na – saveze Europskih sveučilišta iz programa Erasmus+. U prijavi se savez može predstavljati preko ograničenog broja članova, a mogu se uključiti i organizacije izvan saveza ako su relevantne za ciljeve poziva, osobito u kontekstu suradnje s industrijom ili regionalnim inovacijskim ekosustavima.
- **projekti trebaju uključiti barem četiri od pet tematskih modula:** institucionalna modernizacija i reforme; unaprjeđenje vještina istraživačkog, tehničkog i upravljačkog osoblja; razvoj istraživačke izvrsnosti; digitalna transformacija; *outreach* (društveno povezivanje i međunarodna suradnja)
- obrazovne aktivnosti kao što su magistarski ili doktorski programi nisu uključeni
- troškovi za aktivnosti istraživanja i inovacija (npr. seed financiranje zajedničkih istraživačkih projekata) ne smiju premašiti 20% ukupnog proračuna i moraju biti prikazani u zasebnom radnom paketu
- **trajanje projekta: do 5 godina.**

EIC Pre-Accelerator – Widening

EK je prepoznala veliki potencijal *deep tech* razvojnih tvrtki (*start-ups*) u *widening* zemljama (više od 900 takvih tvrtki), no one ne uspijevaju proći prvi korak ocjenjivanja u EIC Accelerator natječaju.

OČEKIVANI UČINAK: povećanje inovacijskog potencijala *deep-tech* startupova u *widening* zemljama i omogućeno lakše privlačenje privatnih ulaganja te širenje poslovanja. Također će dodatno ojačati inovacijsku dimenziju *widening* komponente i povećati ukupnu konkurentnost tih zemalja.

KRITERIJ PRIHVATLJIVOSTI: poduzeće klasificirano kao malo i srednje poduzeće (SME) osnovano u *widening* zemlji (*mono-beneficiary* natječaj, tj. natječaj s jednim korisnikom) u području *deep tech* tehnologija

STOPA I TIP FINANCIRANJA:

- **70% (CSA tip projekta) s EK kontribucijom od 300 do 500 tisuća €**
- 30% sufinanciranja korisnik mora financirati vlastitim sredstvima
- Trajanje: do 2 godine
- Lump sum (paušalno financiranje)

Rok: 18.11.2025.

Tip aktivnosti: CSA

Budžet: 20 mil €

Očekivana kontribucija po projektu: 300 do 500 tisuća €

Broj financiranih projekata:
50

POSTUPAK OCJENJIVANJA: evaluacija u jednoj fazi; prijedloge će ocjenjivati tri neovisna EIC evaluatora prema kriterijima dodjele za EIC *Transition Open* u prvom koraku evaluacije iz EIC radnog programa za 2025.

EIC Pre-Accelerator – Widening

NAMJENA BESPOVRATNIH SREDSTAVA:

- **priprema za tržište i ulaganja**, uključujući:
  - istraživanje tržišta
  - definiranje vrijednosne ponude i poslovnog modela
  - analize rasta i konkurencije
  - zaštite intelektualnog vlasništva
  - (ako je primjenjivo) regulativa, certifikaciju i standardizacija.
  - Cilj: pripremiti tehnologiju i poslovnu ideju za ulaganja.
- **tehnoški razvoj i validacija**, uključujući:
  - unaprjeđenje inovacije iznad faze koncepta
  - testiranje i razvoj funkcionalnih prototipova u realnom okruženju (TRL 4 → TRL 6).

NA KRAJU PROJEKTA KORISNICI MORAJU: pokazati da je tehnološka komponenta njihove inovacije testirana i potvrđena u laboratoriju i drugom relevantnom okruženju (npr. najmanje TRL 5); biti spremni prijaviti se za EIC Accelerator i/ili tražiti druge ulagače ili izvore financiranja, sklapanje licencnih ili ugovora o suradnji s trećim stranama ili druge oblike izlaska na tržište.

Prijave koje prođu sve pragove evaluacija, ali ne dobiju financiranje zbog ograničenog budžeta, dobit će oznaku izvrsnosti (**Seal of Excellence**). Ova oznaka potvrđuje kvalitetu prijedloga i može poslužiti kao preporuka za financiranje iz drugih izvora, poput nacionalnih ili regionalnih programa.

Korisnici odabrani za financiranje imat će besplatan pristup [EIC Business Acceleration Services](#) i [EIC Accelerator Fast Track](#).

CILJ: Uključivanje partnera iz *widening* zemalja u već postojeće RIA projekte 2. stupa Obzora Europa te EIC Pathfinder.

KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI:

- na postojećem projektu ne smije biti partnera iz *widening* zemalja
- ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava projekta koji je u tijeku trebao bi biti i između **M1 i M12** od datuma početka na dan roka za prijavu
  - prvo izvještajno razdoblje (*reporting period*) ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava treba biti u tijeku na dan roka za prijavu
- glavni kriteriji odabira: **izvrsnost i dodana vrijednost novog partnera** koji obavlja dodatnu zadaću u projektu
- svi članovi konzorcija moraju se složiti s uvođenjem novog partnera iz *widening* zemlje
- **projektni prijedlog prijavljuje koordinator postojećeg projekta**
- uvećanje budžeta mora biti isključivo u korist novog partnera s iznimkom naknade od **10% (tzv. coordinator fee)** koje je namijenjeno koordinatoru konzorcija (najmanje 90% maksimalnog iznosa bespovratnih sredstava mora biti dodijeljeno *widening* korisniku).

Rok: 4.9.2025.

Tip aktivnosti: RIA

Budžet: 40 mil €

Očekivana kontribucija po projektu: 200 do 600 tisuća €

Broj financiranih projekata: 90

List of funded projects under Horizon Europe pillar 2 and the EIC Pathfinder

Support for R&I policy making in the enlargement countries

CILJ: utemeljena na [Agendi za inovacije, istraživanje, obrazovanje, kulturu, mlade i sport za zapadni Balkan](#), mjera je usmjerena na jačanje koordinacije i sinergije među programima istraživanja i inovacija u tzv. **enlargement zemljama** (Albanija, BiH, Gruzija, Kosovo, Moldavija, Crna Gora, Sjeverna Makedonija, Srbija, Turska, Ukrajina).

KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI:

- koordinator mora biti pravna osoba sa sjedištem u *widening* zemlji
- **najmanje 50% proračuna** mora biti dodijeljeno korisnicima iz *widening* zemalja
- korisnici mogu pružati financijsku potporu trećim stranama, isključivo u obliku bespovratnih sredstava
- maksimalan iznos koji se može dodijeliti svakoj trećoj strani je 60.000 eura.

Podržat će izgradnju platforme za usklađivanje politika i aktivnosti u području R&I, potaknuti međuljudsku suradnju kroz partnerstva sveučilišta, kreativnih sektora i inkubatora te pridonijeti boljoj integraciji u europske mreže.

Ključni fokus je na razvoju i provedbi strategija pametne specijalizacije i makroregionalnih strategija u skladu s ciljevima ERA i *widening* inicijative.

Rok: 16.9.2025.

Tip aktivnosti: CSA

Budžet: 3 mil €

**Očekivana kontribucija
po projektu:** 3 mil €

**Broj financiranih
projekata:** 1

Implementing co-funded action plans for connected regional innovation valley in widening countries

CILJ: upostavljene povezane **regionalne inovacijske doline** diljem EU, uključujući regije s nižim inovacijskim učinkom, oslanjajući se na strateška područja regionalne snage i specijalizacije (definirana u njihovim strategijama pametne specijalizacije) u svrhu podrške ključnim prioritetima EU-a ([New European Innovation Agenda](#)).

UVJETI PRIHVATLJIVOSTI:

- Konzorcij mora uključivati **najmanje tri (3) nacionalna ili regionalna tijela** iz **najmanje tri (3) različite države članice EU-a ili pridružene zemlje**, od kojih **najmanje dvije (2)** moraju biti iz *widening* zemalja, a najmanje **jedna (1)** iz zemlje koja nije *widening*.
- Među sudionicima mora biti **najmanje jedno (1) tijelo** iz regije klasificirane kao "**umjereni**" ili "**početni**" inovator i **najmanje jedno (1)** iz regije klasificirane kao "**snažni**" inovator ili "**lider u inovacijama**", prema najnovijim verzijama [Regional Innovation Scoreboard](#) ili [European Innovation Scoreboard](#).
- **Koordinator projekta mora biti iz widening zemlje**, a **većina proračuna mora biti dodijeljena sudionicima iz widening zemalja**.
- Najmanje 50 % proračuna mora biti namijenjeno trećim stranama i/ili provedbu nabava u okviru PCP (pretkomercijalna nabava) ili PPI (javna nabava inovativnih rješenja) postupaka.
- Korisnici mogu pružati financijsku potporu trećim stranama isključivo u obliku bespovratnih sredstava do maksimalnog iznosa od 600.000 eura po trećoj strani. Ovaj iznos je opravdan jer se grantovi koriste za konkretne međuregionalne projekte u području istraživanja i inovacija.
- Stopa sufinanciranja iznosi 50% prihvatljivih troškova. Konzorcij mora osigurati **najmanje 50% ukupnih prihvatljivih troškova** iz dodatnih izvora (nacionalna/regionalna sredstva, EU fondovi ili privatna ulaganja) i priložiti **pismo namjere** koje potvrđuje izvor tog sufinanciranja.
- Odabrani prijavitelji morat će EK dostavljati **godišnje planove rada na odobrenje**, pri čemu se plan za prvu godinu podnosi već uz projektni prijedlog.

Trajanje projekta: 3 – 5 godina.

Implementing co-funded action plans for connected regional innovation valley in widening countries

CILJANE SKUPINE:

- Regionalna i nacionalna tijela (iz manje i više inovativnih regija) u suradnji s akterima četverostruke spirale (tzv. *quadruple helix*):
- akademska zajednica / istraživačke institucije /istraživačko-tehnološke organizacije (RTO – *Research and Technology Organisation*)
- industrija, poslovne udruge, klasteri, mala i srednja poduzeća (MSP), startupi
- krajnji korisnici, građani.

AKTIVNOSTI KOJE SE FINANCIRAJU:

- Razvoj i provedba zajedničkih akcijskih planova usmjerenih na specifična tematska ili tehnološka područja, uključujući *deep tech*
- Poticanje suradnje između javnog i privatnog sektora, uključujući mala i srednja poduzeća, startupe, industriju i istraživačke organizacije
- Povezivanje s postojećim inicijativama kao što su Excellence Hubs, Digital Innovation Hubs, Hubs for Circularity, Hubs for Circularity, Circular Cities and Regions Initiative, Climate-Neutral and Smart Cities Mission, Hydrogen Valleys, Renewable Energy Valleys i Industry 5.0 System Innovation Hubs; druge relevantne EU inicijative
- Podrška razvoju zajedničkih znanja i resursa unutar regionalnih inovacijskih dolina te njihovo prekogranično povezivanje.

Rok: 15.10.2025.

Tip aktivnosti: COFUND

Budžet: 24 mil €

Očekivana kontribucija po projektu: 5 – 8 mil €

Broj financiranih projekata:
4

Destinacija: Reforma i jačanje istraživačkog i inovacijskog sustava EU

CILJEVI: Ova destinacija temelji se na ključnim dokumentima:

- ✓ [A New ERA for Research and Innovation](#)
- ✓ [Pact for R&I](#)
- ✓ [ERA Policy Agenda \(2022. – 2024.\)](#)
- Cilj je ojačati kapacitete istraživačkih institucija i inovacijskih ekosustava u skladu s četiri **prioritetna područja Pakta za istraživanje i inovacije** i pridruženim **ERA aktivnostima**
- Podržava temeljne europske vrijednosti: **slobodu znanstvenog istraživanja, ravnopravnost spolova, uključivost, otvorenu znanost i odgovornu znanstvenu karijeru.**
- Teme u okviru ove destinacije **potpomažu doprinos društvenih i humanističkih znanosti (SSH)** te uključivanje **SSH stručnjaka, institucija i relevantne ekspertize**, kako bi se postigli **značajni društveni učinci** povezanih projektnih aktivnosti.

Destinacija: Reforma i jačanje istraživačkog i inovacijskog sustava EU

NATJEČAJ	OČEKIVANI UČINAK
<u>Rolling out the ERA Policy Agenda results</u>	Prošireno korištenje ERA rezultata među R&I dionicima.
<u>Enable sustained coordination and guidance at the European level on institutional non-profit open access publishing</u>	Potpora neprofitnom institucionalnom otvorenom izdavaštvu u znanosti.
<u>Research and innovation to provide evidence that support reforms of research assessment</u>	Reforma sustava vrednovanja istraživanja.
<u>Investigating and addressing career barriers faced by underrepresented and marginalised researchers</u>	Jačanje rodne ravnopravnosti i uključenosti u EIP-u.
<u>Programme-level collaboration</u>	Koordinacija nacionalnih i regionalnih programa istraživanja i inovacija.
<u>Strengthening of the European Science for Policy Ecosystem</u>	Povezan europski sustav koji znanstvene dokaze učinkovito integrira u oblikovanje javnih politika.
<u>Science comes to town 2027</u>	Ojačana uloga gradova u približavanju znanosti građanima i izgrađen europski brend “Znanost dolazi u grad”.

Rolling out the ERA Policy Agenda results

CILJ: Ova mjera doprinosi provedbi **Europskog istraživačkog prostora (ERA)** kroz **ciljane intervencije** u odabranim politikama koje se odnose na širu primjenu rezultata razvijenih u okviru **prve [ERA agende \(2022. – 2024.\)](#)**.

CILJANE SKUPINE:

- istraživačke organizacije (RPO)
- organizacije za financiranje istraživanja (RFO)
- sveučilišta, istraživači, inovatori
- donositelji politika i dionici R&I sustava.

UVJETI:

- konzorcij mora imati najmanje 3 partnera iz različitih zemalja, od kojih najmanje 2 iz država članica EU-a
- korisnici mogu davati financijsku potporu trećim stranama isključivo putem bespovratnih sredstava, u maksimalnom iznosu od 60.000 eura po trećoj strani
- projekti moraju imati široku geografsku pokrivenost i biti uključivi (npr. ravnoteža spolova i raznolikost)
- moraju osigurati pravovremeni otvoreni pristup svim relevantnim rezultatima
- **trajanje projekta** je do 3 godine (ili duže, ako je opravdano)
- prijavitelji moraju odabrati jedno ERA područje i razviti aktivnosti za njega, ali mogu uključiti i poveznice s drugim područjima radi jačanja sinergija i rezultata:

Rok: 18.9.2025.

Tip aktivnosti: CSA

Budžet: 26 mil €

Očekivana kontribucija po projektu: 1 – 2 mil €

Broj financiranih projekata:
13

Rolling out the ERA Policy Agenda results

ERA Područje (Area)	Opis	Povezane ERA akcije
1. Jačanje primjene rješenja za ponovljivost znanstvenih rezultata	Promicanje otvorenog pristupa podacima, publikacijama i znanstvenim rezultatima.	ERA Akcija 1
2. Reforma vrednovanja sustava istraživanja	Uvođenje novih, uključivih i kvalitetnijih metoda procjene istraživača, timova i institucija, u skladu s načelima reforme evaluacije istraživanja (npr. COARA inicijativa).	ERA Akcija 3
3. Razvoj atraktivnih i održivih istraživačkih karijera	Jačanje atraktivnosti i održivosti karijera u istraživanju, uključujući mobilnost i uvjete rada.	ERA Akcija 4
4. Vrednovanje znanja	Podrška boljem prijenosu i iskorištavanju znanstvenih rezultata u gospodarstvu i društvu.	ERA Akcija 7
5. Jačanje kapaciteta stručnjaka za prijenos znanja i tehnologije na sveučilištima i istraživačkim organizacijama	Jačanje dijeljenja znanja i njegove valorizacije unutar EIP-a. Naglasak je na razvoju vještina i usluga u uredima za prijenos znanja i tehnologije kako bi bolje služili istraživačko-inovacijskim akterima.	ERA Akcija 7
6. Jačanje kapaciteta znanstvenih menadžera	Profesionalizacija i prepoznavanje znanstvenih menadžera u institucijama.	ERA Akcija 17

Enable sustained coordination and guidance at the European level on institutional non-profit open access publishing

CILJ: Mjera odgovara na [zaključke Vijeća EU \(svibanj 2023.\)](#) o potrebi za **pravednim i kvalitetnim otvorenim znanstvenim izdavaštvom**. U Europi sve više sveučilišta i institucija razvija vlastite modele otvorenog pristupa, ali ih ne doživljavaju kao **temeljne djelatnosti te im nedostaje strateška koordinacija, financijska održivost i standardi kvalitete**.

Stoga projekt mora osigurati:

- **središnju podršku** institucionalnim inicijativama otvorenog izdavaštva
- pristup alatima i tehnologijama te pomoć u ispunjavanju tehničkih standarda
- **treninge i razmjenu stručnjaka** iz područja elektroničkog izdavaštva
- **koordinaciju i umrežavanje**, uključujući ravnopravan pristup razvijenim resursima
- uključivanje tih usluga u **nacionalne sustave vrednovanja znanstvenog rada**.

- ◆ podrška se odnosi i na **znanstvene članke i knjige** (monografije)
- ◆ projekt se može osloniti na postojeće nacionalne i EU inicijative
- ◆ **trajanje projekta: do 3 godine**.

KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI:

- konzorcij mora imati najmanje 3 partnera iz različitih zemalja, od kojih najmanje 2 iz država članica EU-a.
- korisnici mogu davati financijsku potporu trećim stranama isključivo putem bespovratnih sredstava, u maksimalnom iznosu od 60.000 eura po trećoj strani.

Rok: 18.9.2025.

Tip aktivnosti: CSA

Budžet: 2 mil €

Očekivana kontribucija po projektu: 2 mil €

Broj financiranih projekata: 1

Research and innovation to provide evidence that support reforms of research assessment

Globalni trendovi ([DORA](#), [Leiden Manifesto](#), [FOLEC-CLACSO](#), [CoARA](#)) ukazuju na potrebu **napuštanja oslanjanja na metrike poput Journal Impact Factor, priznavanja raznolikih oblika znanstvenog rada i doprinosa te smanjenja rodne i druge pristranosti** u vrednovanju.

CILJ: osigurati znanstvenu podlogu i praktične alate za reformu vrednovanja istraživanja u skladu s europskim standardima i načelima.

OPSEG: Projekt mora uključivati tri komponente: **pregled postojećih dokaza** i literature o praksama vrednovanja te njihova valjanost za provedbu reforme; **identifikaciju praznina u znanju** i prioriternih područja za daljnja istraživanja te **provedbu istraživanja** u tim prioritetnim područjima.

OČEKIVANI UČINCI:

Projekt treba rezultirati **odgovornijim vrednovanjem** istraživača, projekata i institucija koje se temelji na širem spektru znanstvenih rezultata i aktivnosti, a ne samo na publikacijama; **unaprjeđenom kvalitetom i učinkom istraživanja** zahvaljujući moderniziranim i pravednijim sustavima vrednovanja.

- obavezna suradnja s inicijativama poput CoARA, DORA i [CoARA Boost](#)
- otvoren pristup svim rezultatima
- uključivost i pristupačnost rezultata za nedovoljno zastupljene skupine
- uključivanje društvenih i humanističkih znanosti (SSH) radi veće društvene relevantnosti
- **trajanje projekta: do 3 godine.**

Rok: 18.9.2025.

Tip aktivnosti: RIA

Budžet: 2 mil €

Očekivana kontribucija po projektu: 2 mil €

Broj financiranih projekata: 1

Investigating and addressing career barriers faced by underrepresented and marginalised researchers

OČEKIVANI UČINAK: Jačanje rodne ravnopravnosti i uključivosti u Europskom istraživačkom prostoru.

OPSEG: Projekt mora:

Istražiti specifične prepreke za najmanje 3 skupine nedovoljno zastupljenih istraživača u različitim fazama karijere, koristeći **kvantitativne i kvalitativne podatke**, uključujući osobna svjedočanstva iz najmanje 10 država članica ili pridruženih zemalja

Razviti alate i preporuke za izradu i provedbu **inkluzivnih i intersekcijskih planova rodne ravnopravnosti** (npr. priručnici, treninzi, smjernice, edukacijski materijali)

Predložiti konkretne intervencije, poput programa mentorstva, obuka o različitosti, kulturne kompetencije i institucionalne reforme

Proširiti rezultate prema donositeljima politika na nacionalnoj i EU razini, organizacijama i široj R&I zajednici.

- Obavezna suradnja s relevantnim ERA dionicima, posebno s radnom skupinom [ERA Foruma za Akciju 5](#)
- Uključivanje istraživača iz ciljnih skupina i mreža podrške zajednici
- Uvažavanje pravnih i institucionalnih konteksta u različitim zemljama
- Korištenje znanja i rezultata iz srodnih Obzor 2020. i Obzor Europa projekata
- Poticanje sinergija s projektima iz Klastera 2 i Europskog istraživačkog vijeća (ERC).

Trajanje projekta: do 3 godine.

Rok: 18.9.2025.

Tip aktivnosti: RIA

Budžet: 2 mil €

Očekivana kontribucija

po projektu: 2 mil €

Broj financiranih projekata: 1

CILJ: Zajedničko određivanje prioriteta i održivih zajedničkih aktivnosti i programa financiranja među nacionalnim i regionalnim programima istraživanja i inovacija (R&I).

OPSEG:

Od početka ERA-e (2000.), kroz instrumente poput **ERA-NET-a**, države članice i pridružene zemlje koordinirale su **javna ulaganja u istraživanje preko granica**.

Ova mjera nastavlja taj smjer i podržava **inicijative “odozdo prema gore”** koje omogućuju:

- definiranje novih suradnji na temelju zajedničkih interesa
- usklađivanje financiranja
- komplementarnost s drugim EU instrumentima (npr. partnerstva, EU misije).

Projekt mora rezultirati:

- utvrđivanjem **zajedničkih R&I prioriteta** među uključenim državama i regijama, uz uvažavanje međunarodnih trendova i politika
- provedbom **višegodišnjih zajedničkih poziva** za transnacionalne projekte istraživanja i inovacija
- dodatnim zajedničkim aktivnostima koje podržavaju tehnološki razvoj, regulaciju i prihvaćanje inovacija u društvu i na tržištu
- **doprinosom globalnim izazovima**, uključujući ciljeve održivog razvoja (SDG).

DODATNI UVJETI: potrebno je jasno pokazati opredijeljenost sudionika za zajedničko financiranje, uključujući i izvore poput zaklada i transnacionalnih inicijativa; međunarodna suradnja je poticana – uključivanje zemalja izvan EU moguće je uz odgovarajuće obrazloženje; nema preklapanja s postojećim EU sufinanciranim aktivnostima (H2020/HEU); očekuje se utjecaj na nacionalnoj, regionalnoj i transnacionalnoj razini

Trajanje projekta: do 3 godine.

Rok: 18.9.2025.

Tip aktivnosti: CSA

Budžet: 4 mil €

Očekivana kontribucija po projektu: 2 mil €

Broj financiranih projekata: 2

Strengthening of the European Science for Policy Ecosystem

OČEKIVANI UČINAK: Snažniji i povezaniji europski ekosustav Znanost za politike (S4P) koji će bolje podržavati odlučivanje temeljeno na dokazima na svim razinama upravljanja i sektora.

SPECIFIČNI CILJEVI I ISHODI:

- Bolja **umreženost i suradnja** S4P dionika kroz razmjenu znanja i zajedničke prakse;
- **Uvođenje S4P pristupa** u institucije koje oblikuju politike istraživanja i inovacija u državama članicama i pridruženim zemljama;
- Šire **prihvatanje koncepta S4P** kroz vodiče, alate i preporuke za različite razine vlasti i sektore.

OPSEG: Projekt mora uključiti sljedeće **ključne komponente**:

- **Izgradnja zajednice prakse (Community of Practice)** za S4P u Europi i šire;
- **Podrška mreži S4P korespondenata**, koju osniva Europska komisija (2025.);
- **Uspostava opservatorija S4P praksi i krajolika u EU**;
- **Redovita okupljanja mreže i zajednice prakse** radi rasprave o uvjetima za učinkovitu suradnju znanosti i politika u različitim sektorima (npr. prehrana, energija).
- **Razvoj i distribucija javno dostupnih materijala** (policy briefovi, alati, info materijali) uz snažnu komunikacijsku strategiju.

DODATNI UVJETI: projekt mora primjenjivati **višedionički pristup**, osigurati **disciplinarnu i geografsku raznolikost** te **rodnu osjetljivost** u svim aktivnostima; očekuje se prethodno iskustvo konzorcija u području S4P i participativnih procesa; mora se nadovezati na postojeće inicijative EK (npr. JRC, Mutual Learning Exercise, Guiding Principles for Knowledge Valorisation)
Trajanje projekta: do 3 godine.

Rok: 18.9.2025.

Tip aktivnosti: CSA

Budžet: 2 mil €

Očekivana kontribucija po projektu: 2 mil €

Broj financiranih projekata: 1

OPSEG: Natječaj omogućuje da **3 do 6 gradova** iz **najmanje 3 različite države članice ili pridružene zemlje** zajednički osmisle i provedu **jednogodišnji program aktivnosti 2027. pod nazivom “Znanost dolazi u grad” (Science comes to town 2027)**, inspiriran modelima poput Europske prijestolnice kulture.

OČEKIVANI UČINAK: Uspješan projekt treba rezultirati:

- većim uključivanjem građana u znanost i inovacije,
- većom usklađenošću istraživanja s društvenim potrebama i vrijednostima
- povećanom sviješću mladih o karijerama u istraživanju i inovacijama.

Aktivnosti moraju uključivati:

1. Program **“Science comes to town 2027”** – događaji (predavanja, radionice, izložbe, natjecanja, nagrade) koji povezuju građane i znanstvenu zajednicu
2. EU natjecanja:
  1. **EUCYS** (za mlade znanstvenike, 14 – 20 god.) – nagradni fond **70.000 EUR**
  2. **EU TalentOn** (za istraživače početnike, 21 – 35 god.) – nagradni fond **100.000 EUR**
3. **Eksperimentiranje s inovativnim formatima** komunikacije i javnog uključivanja, uz naglasak na **građansku znanost**.
4. Povezivanje s drugim inicijativama poput **Europske noći istraživača** i programa **Researchers at School** (MSCA Citizens).

DODATNI UVJETI: Gradovi moraju dostaviti pisma potpore svojih gradonačelnika ili najviših vlasti; konzorcij može uključivati različite vrste organizacija koje predstavljaju gradove i njihove partnere u znanosti i inovacijama; treba predvidjeti dodatne izvore financiranja (sponzori, vlastiti resursi gradova i satelitskih gradova); aktivnosti koje nisu financirane iz EU sredstava moraju se opisati, ali troškovi se ne prijavljuju; pripremiti nacrt programa aktivnosti najkasnije 3 mjeseca prije početka 2027. za odobrenje.

Trajanje projekta: 24 – 30 mjeseci.

Rok: 18.9.2025.

Tip aktivnosti: CSA

Budžet: 6 mil €

Očekivana kontribucija po projektu: 6 mil €

Broj financiranih projekata: 1

Mogućnosti za HR prijavitelje:

- **Mjere za jačanje nacionalnog sudjelovanja u programima EU**: financijska potpora Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih hrvatskim prijaviteljima
- Mogućnosti podrške koje se nude putem mrežnog projekta nacionalnih osoba za kontakt **NCP WIDERA.NET** za prijavitelje na pozive u sklopu programa Obzor Europa te stručnjake u različitim područjima:
  - **Financijska potpora za sudjelovanje na odabranim susretima umrežavanja** (*brokerage events*) u okviru programa Obzor Europa
  - **Poziv za pretpregled projektnih prijedloga**
  - Poziv hrvatskim stručnjacima da se uključe kao **eksperti za pretpreglede projektnih prijedloga** na portalu **wideraexperts.eu**

Hvala na pažnji!

Ivana Ružić Divjak

Nacionalna osoba za kontakt za Širenje sudjelovanja i jačanje Europskog istraživačkog prostora u Obzoru Europa

Agencija za mobilnost i programe Europske unije

E-pošta: ivana.ruzic.divjak@ampeu.hr

Telefon: +385 1 5005 646

www.obzoreuropa.hr
[Facebook Obzor Europa](#)
[LinkedIn Obzor Europa](#)
[YouTube Obzor Europa](#)
www.ampeu.hr

